

INTENTIEVERKLARING Bovenmaas

PARTIJEN:

- I De publiekrechtelijke rechtspersoon de gemeente Eijsden-Margraten, te dezen vertegenwoordigd door haar burgemeester de heer D.A.M. Akkermans, ingevolge het bepaalde in artikel 171 van de Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd, handelend ter uitvoering van het besluit van burgemeester en wethouders van 22 maart 2016 hierna te noemen: 'Gemeente',
- II De Provincie Limburg, dan wel voor zover het hun publiekrechtelijke bevoegdheden betreft, het college van Gedeputeerde Staten van Limburg, handelend ingevolge het besluit van 12 januari 2016 te dezen vertegenwoordigd door gedeputeerde de heer D.M.M.T. Prevoo hierna te noemen: 'Provincie',
- III De Staat, het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, te dezen vertegenwoordigd door Rijkswaterstaat dienst Zuid-Nederland, vertegenwoordigd door directeur Netwerkontwikkeling en Visie, mevrouw K.M.A. Weustink, hierna te noemen: 'Rijkswaterstaat'.

Hierna tezamen te noemen: 'Partijen'

In aanmerking nemende dat:

- A. Er voor de gehele Maas een rivierkundige opgave ligt in verband met stijgende afvoeren en waterstanden in de (nabije) toekomst en er binnen het rivierbed van de gemeente Eijsden-Margraten mogelijk ruimtelijke en toeristisch-recreatieve ontwikkelingen worden gerealiseerd;
- B. Er een integrale ruimtelijke en rivierkundige afweging dient te worden gemaakt over de toelaatbaarheid van de verschillende ontwikkelingen;
- C. Provincie, Gemeente en Rijkswaterstaat de wil hebben uitgesproken om in de uitwerking hiervan de samenwerking aan te gaan;
- D. Provincie en Gemeente een belang hebben bij een goede ruimtelijke ordening in het rivierbed en Rijkswaterstaat een belang heeft bij hoogwaterveiligheid. In het kader van de Waterwet dienen deze twee sporen goed op elkaar afgestemd te zijn;
- E. Alle betrokken partijen de intentie uitspreken om binnen wettelijke kaders en binnen de door de instanties opgestelde beleidskaders gezamenlijk zowel te zoeken naar een uitwerking voor de hoogwaterveiligheidsopgave, als het mogelijk maken van ontwikkelingen die zijn gelegen binnen het rivierbed van gemeente Eijsden-Margraten;
- F. Een concrete ontwikkeling betreft de uitbreidingsplannen van Kasteel Oost (zoals aangegeven in het rapport 'Uitbreiding kasteel Oost te Eijsden,

P0066.1, Agtersloot, 23 april 2014), welke conform de huidige beleidsinzichten voor wat betreft de benodigde vergunning op grond van de Waterwet enkel met toepassing van het bepaalde in artikel 6d van de Beleidslijn Grote Rivieren kunnen worden getoetst en er derhalve naast de compensatie van opstuwende effecten ook per saldo meer ruimte voor de rivier dient te worden gerealiseerd.

Zijn partijen voornemens om gezamenlijk de volgende vervolgstappen te zetten :

A. Ten aanzien van het gebiedsplan:

1. Na ondertekening van deze intentieverklaring wordt gestart met een gebiedsplan, conform de brief 'Regie op ruimte in het rivierbed' d.d. 15 november 2013 van de Minister van Infrastructuur en Milieu en zoals bedoeld in artikel 6d van de Beleidslijn Grote Rivieren. Dit gebiedsplan verschaft inzicht in de relatie tussen (economische) ontwikkelingen in het rivierbed, natuurontwikkeling en de hoogwaterveiligheidsopgave in het gebied. Per saldo dient er meer ruimte voor de rivier te worden gecreëerd bij niet rivier-gebonden activiteiten. De grootte van het gebiedsplan is minimaal de grootte van de rivierkundige eenheden, beide rood en blauw (zie bijlage 1). Het gebiedsplan dient uiteindelijk te worden doorvertaald in bestemmingsplannen;
2. Gemeente is procesmatig en budgettair verantwoordelijk voor het opstellen van het gebiedsplan. Provincie en Rijkswaterstaat faciliteren hierbij waar nodig, bijvoorbeeld door het leveren van manuren en/of onderzoeken. Daarnaast heeft Rijkswaterstaat in dit proces, vanuit het oogpunt van de Waterwet, een toetsende rol;
3. Het gebiedsplan dient binnen 2,5 jaar na het ondertekenen van deze intentieverklaring door bevoegd orgaan te worden vastgesteld. Indien het niet lukt om het gebiedsplan binnen 2,5 jaar af te ronden, treden partijen tijdig in overleg om tot een oplossing te komen;
4. Er wordt een pakket hoogwatermaatregelen samengesteld waarmee kan worden voldaan aan de lange-termijn hoogwaterveiligheidsopgave voor de gemeente Eijsden-Margraten, die voortkomt uit het Deltaprogramma Rivieren. Het heeft de voorkeur om het opstellen van de hoogwatermaatregelen af te stemmen met gemeente Maastricht en aan te haken bij het MIRT-onderzoek wat Maastricht in het kader van het Deltaprogramma uitvoert. Het uiteindelijke pakket met maatregelen zal ter toetsing aan Rijkswaterstaat worden voorgelegd. Dit pakket aan maatregelen zal Rijkswaterstaat aan de relevante kaders en richtlijnen toetsen, waarbij onder meer kan worden gedacht aan waterstandeffecten, maar ook aan morfologie, nautisch en bodem- en waterkwaliteit etc. Provincie is procesverantwoordelijke voor het samenstellen van dit hoogwatermaatregelenpakket. Het pakket aan hoogwatermaatregelen zal door de partijen worden vastgesteld als integraal onderdeel van het gebiedsplan;

5. Aangezien de hoogwatermaatregelen een essentieel onderdeel zijn van het gebiedsplan, is de termijn voor oplevering van het pakket van hoogwatermaatregelen gelijkgesteld aan de termijn voor oplevering van het gebiedsplan, te weten 2,5 jaar na ondertekening van deze intentieverklaring;
6. Het gebiedsplan wordt schriftelijk vastgesteld door de drie partijen. Naast het gebiedsplan blijft een waterwetvergunning te allen tijde noodzakelijk voor het uitvoeren van initiatieven;
7. Indien er na vaststelling van het gebiedsplan wijzigingen optreden in het gebiedsplan, dan dienen deze ter toetsing en besluitvorming (aan de bij punt 4 genoemde functies) te worden voorgelegd aan de drie partijen;
8. Een initiatiefnemer met een niet-riviergebonden initiatief dat getoetst wordt onder artikel 6d van de Beleidslijn grote rivieren en met welk initiatief door de daartoe bevoegde instanties wordt ingestemd, is verantwoordelijk voor het realiseren (aanleggen) van een robuuste, verruimende maatregel. De grootte van de rivierverruiming komt voort uit de formule zoals weergegeven in de brief 'Regie op ruimte in het rivierbed' (bijlage 2). De robuuste maatregel dient onderdeel te zijn van het hierboven genoemde gebiedsplan. Dit mag een solitaire maatregel zijn, al dan niet in samenwerking met andere initiatiefnemers, of een robuuste maatregel binnen de rivierkundige eenheid, waarin het initiatief is gelegen (zoals vastgelegd op kaart in bijlage 1), zo mogelijk betaald uit een nader op te richten fonds.

B. Ten aanzien van de uitbreiding van Kasteel Oost:

1. Rijkswaterstaat biedt de mogelijkheid om één (economische) ontwikkeling, gelegen in de rivierkundige eenheid Eijsden-Margraten (zie bijlage 1) te koppelen aan de robuuste waterstanddaling die gehaald wordt bij het door Rijkswaterstaat uit te voeren project 'Kleine Weerd'.
2. De Gemeente heeft vooralsnog de uitbreiding van Kasteel Oost gekozen als de onder B, lid 1, genoemde (economische) ontwikkeling.
3. In het geval van Kasteel Oost is de verruimingsopgave vastgesteld op 3mm waterstanddaling in de as van de rivier.
4. De betreffende initiatiefnemer dient hiervoor een financiële afdracht te doen die uit twee onderdelen zal bestaan: 1) een bijdrage in het kader van artikel 6d van de Beleidslijn grote rivieren, gebaseerd op de verruimingsopgave van het initiatief, en 2) een bijdrage voor het beheer en onderhoud van de Kleine Weerd.

5. De bijdrage in het kader van artikel 6d en de bijdrage voor het beheer en onderhoud van de Kleine Weerd wordt in nader overleggen tussen de initiatiefnemer van Kasteel Oost en Rijkswaterstaat vastgesteld.
6. De voorgestelde compensatiemaatregelen van Kasteel Oost (zoals aangegeven in het rapport 'Uitbreiding kasteel Oost te Eijsden, P0066.1, Agtersloot, 23 april 2014) dienen te allen tijde voorafgaand aan, dan wel gelijktijdig met, het realiseren van het initiatief te worden aangelegd.

C. Looptijd intentieverklaring :

1. Deze intentieverklaring heeft na ondertekening een geldigheidsduur van 2,5 jaar. Na 2,5 jaar wordt de intentieverklaring in nader overleg door partijen geëvalueerd en in onderling overleg beëindigd, dan wel verlengd.
2. Deze intentieverklaring vervalt bij het vaststellen van het gebiedsplan, inclusief maatregelenpakket door de Gemeente, met goedkeuring van de Provincie en Rijkswaterstaat.

D. Onvoorziene omstandigheden

Indien zich onvoorziene omstandigheden voordoen met betrekking tot de uitvoering van deze intentieverklaring treden partijen met elkaar in overleg om te bezien in hoeverre de inhoud van deze intentieverklaring aanpassing behoeft.

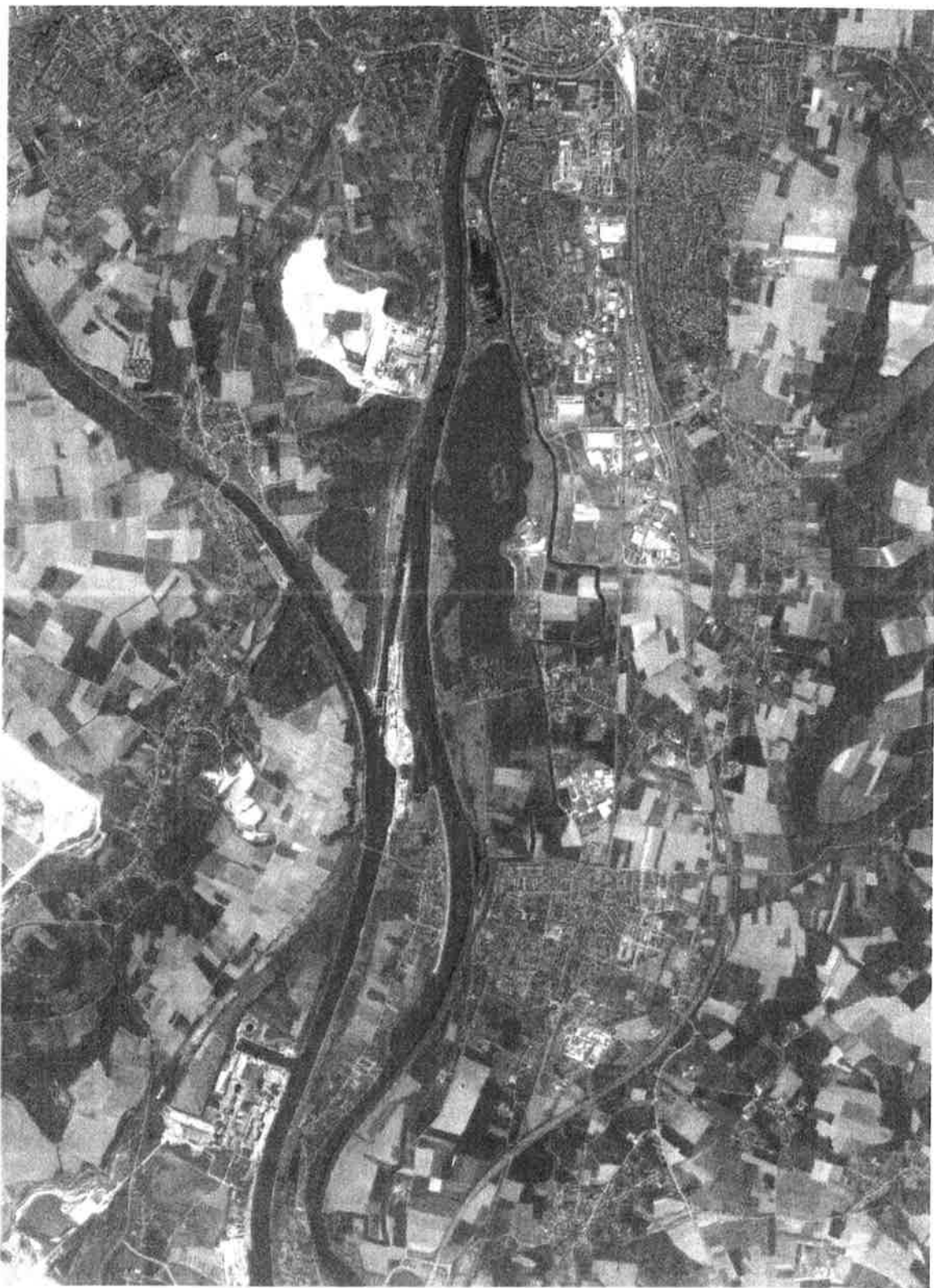
Aldus overeengekomen en ondertekend te Maastricht op 18 juli 2016.

College van Burgmeester en Wethouders van de gemeente Eijsden-Margraten,
Namens deze, de heer D.A.M. Akkermans

Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg, namens deze de heer D.M.M.T. Prevo

De Staat, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Rijkswaterstaat Zuid-Nederland,
namens deze mevrouw K.M.A. Weustink

Bijlage 1: Rivierkundige eenheden

Bijlage 2 Brief 6d

Regie op ruimte in het rivierbed

Belangen in het rivierbed

De hoofdfunctie van de rivieren is het afvoeren van water, sediment en ijs. Daarnaast is het rivierengebied een belangrijk onderdeel van het Nederlands landschap. Belangrijk voor functies als scheepvaart, natuur, recreatie en ruimtelijke en economische ontwikkeling. De dreigende overstromingen van de grote rivieren in 1993 en 1995 hebben het inzicht gegeven dat de ruimte voor de rivier behouden moet blijven, of zelfs vergroot, om de veiligheid van het achterliggende gebied te bewaken. Dat betekent dat er in het rivierbed geen ontwikkelingen mogen plaatsvinden die een negatief effect hebben op de afvoercapaciteit. Daarnaast is het ook van belang om oog te houden voor de ruimtelijke en economische kwaliteit in het rivierbed. Veiligheid en ruimtelijke ontwikkelingen moeten dan ook goed op elkaar worden afgestemd. Om dit te bewerkstelligen is het beleid voor bouwen in het rivierbed, zoals vastgelegd in de Beleidsregels grote rivieren, door zowel voormalig VROM als VenW vastgesteld. De Beleidsregels vormen voor Rijkswaterstaat het beoordelingskader voor waterveiligheid voor het verlenen van een vergunning op grond van de Waterwet. De Beleidsregels zijn ook vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en daarmee bindend voor wijzigingen in bestemmingsplannen in het rivierbed.

Samenwerken aan een aantrekkelijk en veilig rivierengebied

Het Rijk, provincies en gemeenten hebben allen een verantwoordelijkheid in het rivierbed van de grote rivieren. Voor initiatieven in het rivierbed is een goede samenwerking tussen deze partijen dan ook van belang. In de praktijk gebeurt dit vaak al. Voorbeelden daarvan zijn de intergemeentelijke structuurvisie voor WaalWeelde in Gelderland en het masterplan voor de Maasplassen in Limburg, waarin beoogde ruimtelijke ontwikkelingen en de opgave voor waterveiligheid zijn samengebracht. Het is wenselijk om deze werkwijze door te voeren voor het hele rivierbed, zodat de mogelijkheden die de Beleidsregels grote rivieren bieden voor ruimtelijke ontwikkelingen, waaronder ontwikkelingen die bijdragen aan de waterveiligheid (artikel 6d uit de Beleidsregels grote rivieren), optimaal benut kunnen worden.

Provincie regisseert en maakt economische ontwikkelingen mogelijk

De provincies spelen in de samenwerking een essentiële rol als gebiedsregisseur in het kader van de ruimtelijke ordening. Deze rol biedt kansen om de economische potentie van het rivierbed optimaal te benutten. Om voor initiatiefnemers te komen tot een vlottere afweging of een ontwikkeling al dan niet mogelijk is en zo ja onder welke voorwaarden, kan de provincie het voortouw nemen om samen met gemeenten en andere partijen te komen tot een gebiedsplan. In een dergelijk plan worden gewenste ruimtelijke ontwikkelingen, conform de voorwaarden van de Beleidsregels grote rivieren, samengebracht met de opgave vanuit waterveiligheid in een bepaald riviertraject. Het doel hiervan is het ontwikkelen van een realistisch beeld van wat kan en mag binnen een gebied. Daarmee wordt voor alle partijen, zowel de betrokken overheden als private initiatiefnemers, duidelijkheid geboden over de toestemmingen en besluiten die noodzakelijk zijn en kan in een vroegtijdig stadium een inschatting worden gemaakt of initiatieven al dan niet mogelijk zijn. Gebiedsplannen zijn geen nieuw instrument in de ruimtelijke ordening. De vorm waarin dit plan wordt opgesteld kan variëren van een masterplan

tot structuurvisie of bestemmingsplan. De plannen voor Waalweelde en Maasplassen zijn in principe een voorbeeld van gebiedsplannen,

Het voordeel van gebiedsplannen is dat gemeenten, toch vaak de eerste ingang voor initiatiefnemers, direct kunnen vertellen of hun plannen passen binnen het ruimtelijke beleid van het gebied. Het biedt de provincie een handig hulpmiddel om goede ruimtelijke afwegingen te maken voor het rivierbed. Bovendien kan Rijkswaterstaat zijn vergunningverlening mede baseren op het gebiedsplan. Rijkswaterstaat kan vanuit haar rol als rivierbeheerder ondersteuning bieden bij het opstellen van deze plannen.

De provincie kan een verdergaande faciliterende rol spelen. Een provincie die meerdere initiatiefnemers behulpzaam wil zijn heeft de mogelijkheid om uit verschillende initiatieven binnen een (beperkt) gebied één project samen te stellen (opbossen), deze te koppelen aan één verruimende maatregel en daarvoor zelf één watervergunning aan te vragen bij Rijkswaterstaat. De provincie, als vergunninghouder, staat vervolgens garant voor realisatie van de verruiming en compensatie en maakt eventueel afspraken met de afzonderlijke initiatiefnemers over het betalen van de kosten van de verruimende maatregel aan de provincie dan wel dat initiatiefnemer het zelf gaat realiseren.

Rijk stelt de kaders vanuit veiligheidsbelang

Voor waterveiligheid blijft het beleid zoals vastgelegd in de Beleidsregels grote rivieren het uitgangspunt, ook bij het opstellen van gebiedsplannen. Ten aanzien van riviergebonden activiteiten in het stroomvoerend bed zijn de voorwaarden helder vastgelegd: het effect op de waterstand moet worden gecompenseerd. Ten aanzien van niet-riviergebonden activiteiten in het stroomvoerend bed zonder een groot openbaar belang (artikel 6d uit de Beleidslijn grote rivieren) was deze helderheid er nog niet. Artikel 6d stelt als voorwaarde dat een niet-riviergebonden activiteit is toegestaan als deze per saldo meer ruimte voor de rivier realiseert. Niet duidelijk was hoe invulling moet worden gegeven aan "per saldo meer". Daarom heeft het ministerie van Infrastructuur en Milieu een 'rekenregel' ontwikkeld (zie bijlage). Met deze rekenregel wordt de waterstandsdeling die een niet-riviergebonden activiteit moet realiseren transparant gemaakt. De rekenregel legt hiervoor een relatie tussen de ruimte die de activiteit inneemt, de vrije ruimte die ter plaatse nog aanwezig is en de voor de lange termijn te realiseren waterstandsdeling. Vervolgens kan een verruimende maatregel worden ontworpen die deze waterstandsdeling duurzaam realiseert.

Om in aanmerking te komen voor een vergunning, wordt onder meer de voorwaarde gesteld dat de financiering en tijdige realisatie van deze verruimende maatregel gegarandeerd is. Hieraan wordt voldaan als de maatregel vooraf of gelijktijdig met de ruimtelijke ontwikkeling wordt gerealiseerd. Omdat de verruimende maatregel bijdraagt aan de lange termijn doelstelling voor waterveiligheid, is het ook mogelijk de verruimende maatregel later te realiseren. In zo'n geval moet de initiatiefnemer, voor het verkrijgen van een watervergunning, garanties bieden over de financiering en de tijdige realisatie van de verruimende maatregel. Tijdelijke of permanente

negatieve effecten op de waterstand moeten wel direct worden gecompenseerd. Wat betreft de locatie van de compenserende en/of verruimende maatregel geldt dat deze de veiligheid op de locatie (of in de nabijheid van) van het initiatief moet borgen, respectievelijk vergroten. Indien blijkt dat dit niet mogelijk is, kan gezocht worden naar een maatregel op een andere locatie. Uiteraard moeten initiatief en maatregel rivierkundig bezien wel aan elkaar gerelateerd zijn.

Toelichting

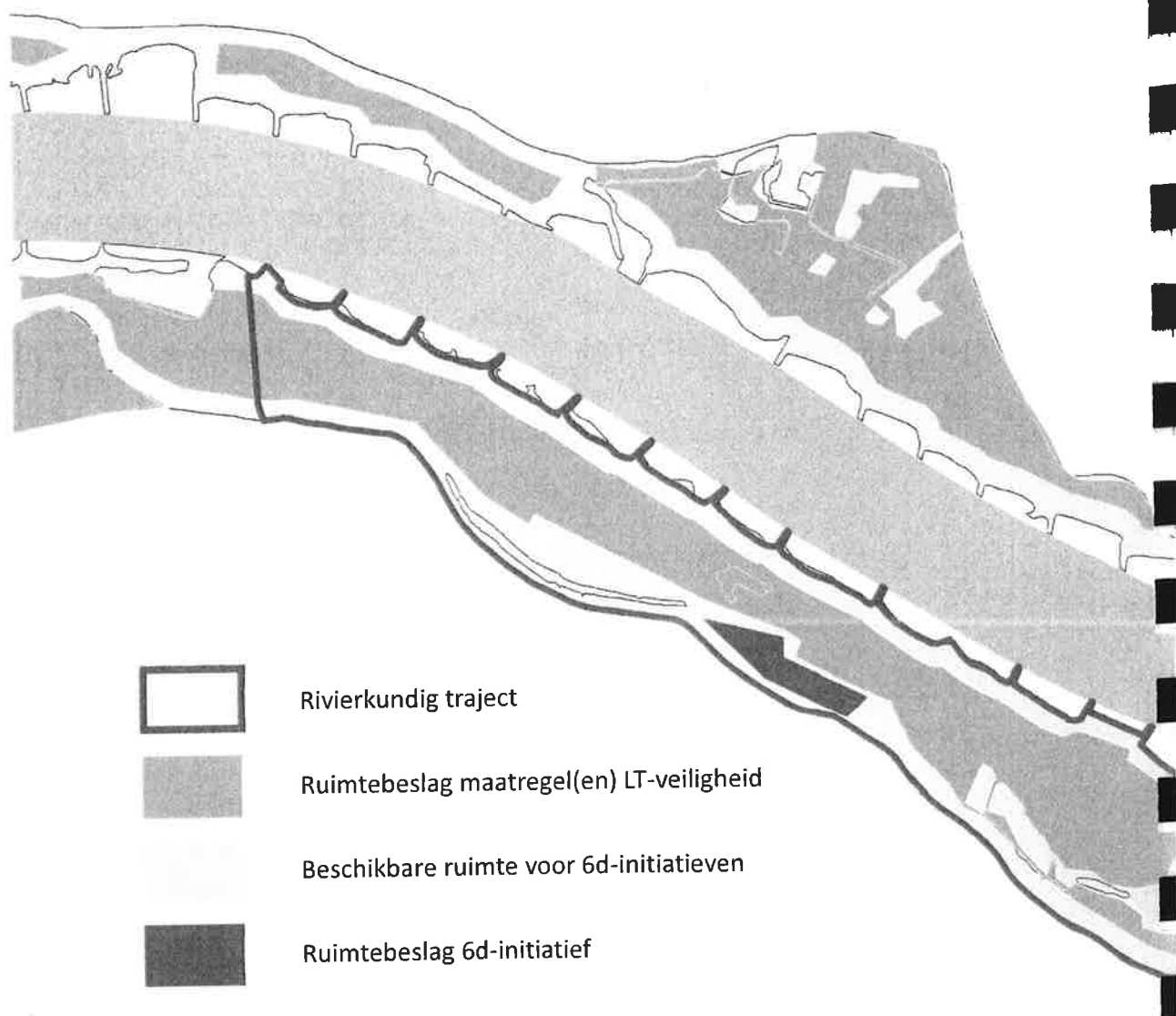
- 1) De rekenregel en de toepassing ervan
- 2) Het gebiedsplan

1 De 6d-Rekenregel

Rekenregel voor het bepalen van de verruimingsopgave

$$Opgave_{6d} = \frac{Opp_{initiatief}}{Opp_{vrij}} \times LT_{taakstelling}$$

Definities

	Uiterwaard of rivierkundig traject. Dit is de afbakening voor het gebruik van de 6d-rekenregel
Opgave _{6d}	De opgave die een initiatiefnemer moet realiseren (cm)
Opp _{initiatief}	Oppervlakte van het ruimtebeslag van het niet-riviergebonden initiatief (rood) (ha)
Opp _{vrij}	Oppervlakte van de beschikbare ruimte in de uiterwaard of rivierkundige eenheid (ha, rood). Dit is gelijk aan het oppervlakte van de uiterwaard of rivierkundige eenheid, <u>minus</u> reservering oppervlakte maatregelen voor de lange termijnopgave (rood)
LT _{taakstelling}	De opgave voor de lange termijn in de uiterwaard of rivierkundige eenheid (cm) (Uit: Nationaal Waterplan of volgens uitwerking gebiedsplan)

Afbakening van de 6d-rekenregel

Elk nieuw initiatief in het rivierbed wordt in het kader van de Waterwetvergunning getoetst aan de algemene voorwaarde dat een activiteit geen feitelijke belemmering oplevert voor uitbreiding van de afvoercapaciteit op de lange termijn. Hiervoor wordt per riviertraject in kaart gebracht welke maatregelen, en daarmee hoeveel ruimte, nodig is om de lange termijn taakstelling te halen.

In de rekenregel wordt het 6d-initiatief gekoppeld aan de benodigde lange termijn maatregelen in de directe nabijheid van het initiatief. Dit kan ook een combinatie van maatregelen zijn. De afbakening van de 6d-rekenregel is daarom zodanig dat deze wordt toegepast op inhoudelijk samenhangende rivierkundige trajecten waarin de maatregel – of combinatie van maatregelen – hun rivierkundige effect hebben, c.q. waterstanddaling genereren. Een rivierkundige traject wordt vaak gedefinieerd als een uiterwaard aan één zijde van de rivier maar kan ook meerdere uiterwaarden bevatten zolang deze maar een inhoudelijke samenhang met elkaar hebben. Deze samenhang wordt bepaald door o.a. het verhang van de rivier en vernauwingen van het rivierbed. Voor (delen van) de Rijntakken wordt veelal de reeds gemaakte opdeling in trajecten i.k.v. het Nationaal Waterplan gebruikt. Hier zijn de rivierkundige trajecten vaak gedefinieerd als uiterwaarden waarin bv. een nevengeul is gepland (zie bovenstaande figuur). Voor bv. het Maasplassen gebied langs de Maas of de Rhederlaag langs de IJssel moet een dergelijke indeling nog worden uitgewerkt door Rijkswaterstaat.

Hoe wordt de lange termijn taakstelling bepaald?

Uitgangspunt voor de bepaling van de lange termijn taakstelling is de opgave zoals die wordt gepresenteerd in het Nationaal Waterplan. In analogie met wat hierboven is beschreven, is (voor de Rijntakken) of wordt (voor de Maas) de opgave doorvertaald naar een lange termijn taakstelling per riviertraject door Rijkswaterstaat. Hierbij wordt dus bepaald welk maatregelenpakket per riviertraject nodig is om voor de hele rivier aan de opgave te voldoen en hieruit volgt vervolgens per riviertraject een taakstelling.

Daar waar het huidig wettelijk niveau nog niet daadwerkelijk is gerealiseerd wordt de verruimingsopgave bepaald door uit te gaan van die situatie die ontstaat nadat dit wettelijk niveau gerealiseerd is. De verruimingsopgave heeft dus alleen betrekking op de lange termijn waterveiligheidsopgave.

In het lopende Deltaprogramma wordt toegewerkt naar een deltabeslissing over de toekomstige bescherming tegen hoogwater. De gekozen strategie kan andere claims op de ruimtelijke inrichting leggen dan nu in het Nationaal Waterplan is voorzien.

Wat als er op een gebied geen taakstelling voor de lange termijn rust?

Ook in gebieden waar geen taakstelling voor de lange termijn is opgelegd (Nederrijn-Lek) gelden de voorwaarden van artikel 6d en moet per saldo meer ruimte voor de rivier worden gecreëerd. In deze gevallen kan de 6d-rekenregel niet worden toegepast. Dit hoeft initiatieven om de

ruimtelijke kwaliteit en/of economie te verbeteren niet in de weg te staan. In overleg met de rivierbeheerder kan dan gezocht worden naar maatwerk.

Het oppervlak van een 6d-initiatief

Het rode oppervlak van het 6d-initiatief beslaat alle ruimte die door het initiatief wordt ingenomen en daarmee niet meer beschikbaar is voor rivierverruiming of andere ontwikkelingen. Het is dus de contour van het te ontwikkelen gebied, inclusief bebouwing, wegen, groen en overige inrichtingselementen.

Hoe wordt de 6d-opgave voor het initiatief bepaald?

De 6d-opgave voor een of meerdere initiatieven binnen een uiterwaard of rivierkundige eenheid wordt bepaald volgens bovenstaande formule. Hierin zijn de hierboven genoemde basisprincipes voor de opgave 'per saldo rivierverruiming' verwerkt.

Indien er meerdere initiatieven in een gebiedsplan zijn opgenomen, maar in verschillende uiterwaarden of rivierkundige eenheden, wordt voor ieder initiatief afzonderlijk een eigen 6d-opgave bepaald.

Hoe wordt de 6d-opgave vertaald naar een lange termijn maatregel?

De berekende 6d-opgave(n) moet(en) worden vertaald naar een rivierverruimende maatregel die deze waterstanddaling realiseert. Gestreefd wordt naar een duurzame en robuuste maatregel waarvoor kan worden aangetoond dat financiering en onderhoud over de gehele levenscyclus is geborgd.

Mag de 6d-opgave alleen worden ingevuld met maatregelen uit het maatregelenboek?

In het Nationaal Waterplan is voor zowel de Rijntakken als de Maas een maatregelenpakket gedefinieerd waarmee de lange termijn taakstelling kan worden gerealiseerd. Deze maatregelen zijn in meer of mindere mate gedetailleerd uitgewerkt en zijn beschikbaar voor de initiatiefnemer. Met name voor de Maas zal nadere uitwerking nodig zijn waarbij, zoals gezegd, Rijkswaterstaat voor inhoudelijke ondersteuning kan zorgen. De maatregelen zijn echter één manier om de lange termijn taakstelling uit het Nationaal Waterplan te bereiken. Een provincie die een gebiedsplan opstelt kan deze taakstelling op een andere manier invullen en voor andere maatregelen kiezen als deze beter passen bij de visie voor het gebied. Te allen tijde zal het lange termijn maatregelenpakket zoals in het definitieve gebiedsplan wordt gepresenteerd, moeten worden doorgerekend. De afzonderlijke maatregelen zullen daarna als basis te dienen voor het bepalen van de 6d-opgave. Het is daarom van belang om voor de berekeningen en het bepalen van de 6d-opgave Rijkswaterstaat te betrekken bij het opstellen van de plannen zodat voorkomen wordt dat aan het einde van het proces blijkt dat de lange termijn taakstelling niet wordt gehaald of niet wordt voldaan aan andere voorwaarden (bv effecten op scheepvaart) die worden gesteld.

Locatie van de maatregel

In ieder geval dienen waterstandverhogende effecten op de locatie van de bouwactiviteit te worden gecompenseerd. De extra ruimte voor de rivier (de bijdrage aan de lange termijn taakstelling cf de rekenregel) dient bij voorkeur op de locatie van de (bouw)activiteit of in de nabije omgeving te ontstaan. Als er geen maatregel in de nabije omgeving (uiterwaard/rivierkundige eenheid) te vinden is die de gevraagde waterstanddaling realiseert of alleen een hele grote maatregel, kan het zoekgebied worden vergroot. Voorwaarde is daarbij dat maatregel en (bouw)activiteit binnen een riviertraject liggen van gelijke rivierkundige karakteristieken. Daarmee hebben activiteit en maatregel een relatie met elkaar en is de lange termijn opgave in verhouding tot het initiatief te bepalen (voorwaarden BGR).

2 Het gebiedsplan

Een gebiedsplan is geen nieuw instrument in de ruimtelijke ordening of vanuit de Waterwet. Het staat de trekker van een gebiedsplan vrij om een keuze te maken in welke vorm een gebiedsplan wordt opgesteld, dit kan variëren van een masterplan tot structuurvisie of bestemmingsplan. De trekker kan een provincie zijn, maar ook een gemeente. In een gebiedsplan worden de gewenste ontwikkelingen (bouwactiviteiten, herontwikkeling etc), de natuuropgave en de benodigde maatregelen om de waterveiligheidsopgave te realiseren samengebracht. Het gebiedsplan biedt daarmee initiatiefnemers inzicht in de haalbaarheid van de gewenste ontwikkelingen.

Het plan zelf leidt niet tot vergunningverlening, dit is een zelfstandige afweging binnen zowel het RO-spoor als het Waterwetspoor.

Een individuele initiatiefnemer kan altijd buiten het gebiedsplan om bij Rijkswaterstaat een vergunning aanvragen. Deze wordt getoetst aan de eisen die op grond van de Waterwet en Beleidsregels worden gesteld.

Omvang van het gebiedsplan

De omvang van een gebiedsplan wordt niet voorgeschreven maar wordt bepaald door de behoeftes vanuit de ruimtelijke ontwikkeling. Een gebiedsplan kan dan ook meerdere rivierkundige trajecten (zie toelichting rekenregel) beslaan.

Wie maakt het gebiedsplan en rol Rijkswaterstaat

De provincie of de gemeente is de trekker van het plan. Zij zijn ook verantwoordelijk voor de keuze en uitwerking van de maatregelen die getroffen moeten worden voor compensatie en de gevraagde bijdrage aan de lange termijn taakstelling. Rijkswaterstaat kan vroegtijdig worden betrokken en inhoudelijke ondersteuning leveren over de *inns and outs* van de eisen voor waterveiligheid, of andere rivierbelangen (zoals scheepvaart) waar uiteindelijk op wordt getoetst. Hiermee wordt voorkomen dat het definitieve plan geen goede basis is voor de vergunningverlening op grond van de Waterwet.

Daarnaast stelt Rijkswaterstaat de modellen beschikbaar om de rivierkundige berekeningen uit te voeren en de kaders waarop Rijkswaterstaat als rivierbeheerder het definitieve plan zal beoordelen. Ook is Rijkswaterstaat altijd bereid vragen te beantwoorden.

Van gebiedsplan naar vergunning

Een vastgesteld gebiedsplan is niet per definitie een document op basis waarvan een vergunning in het kader van de waterwet kan worden aangevraagd. De initiatieven uit het gebiedsplan en

de compenserende en verruimende maatregelen zullen hiervoor veelal eerst nader moeten worden uitgewerkt. De uiteindelijke vergunningaanvraag wordt naast de toets aan de rekenregel getoetst aan een aantal andere beheersaspecten. Hierbij valt te denken aan de onderhoudbaarheid van de te nemen maatregelen maar ook aan eventuele effecten op scheepvaart.

Om in aanmerking te komen voor een vergunning, wordt onder meer de voorwaarde gesteld dat de financiering en tijdige realisatie van deze verruimende maatregel gegarandeerd is. Hieraan wordt voldaan als de maatregel vooraf of gelijktijdig met de ruimtelijke ontwikkeling wordt gerealiseerd. Omdat de verruimende maatregel bijdraagt aan de lange termijn doelstelling voor waterveiligheid, is het ook mogelijk de verruimende maatregel later te realiseren, maar binnen een termijn van 10 jaar. In zo'n geval moet de initiatiefnemer, voor het verkrijgen van een watervergunning, de garantie bieden dat de financiering en de tijdige realisatie van de verruimende maatregel is gezekeerd. Tijdelijke of permanente negatieve effecten op de waterstand moeten wel direct worden gecompenseerd.

Naast de vergunningverlening vanuit de waterwet speelt de vergunningverlening vanuit het ruimtelijke spoor. Essentieel is het maken van de koppeling tussen de te realiseren verruimingsmaatregel (blauw) en de gewenste ontwikkelingen (rood), deze kan in het bestemmingsplan worden vastgelegd. Voor de regio kan het instrument structuurvisie een belangrijke rol spelen bij verevening en/of fondsvorming.